

Guía Docente				
Datos Identificativos			2023/24	
Asignatura (*)	Farmacoloxía	Código		750G02109
Titulación				
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Formación básica	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Nuñez Fernández, Lucia	Correo electrónico	lucia.nunez@udc.es	
Profesorado	Nuñez Fernández, Lucia	Correo electrónico	lucia.nunez@udc.es	
Web	https://campusvirtual.udc.gal/my/			
Descrición xeral	A Farmacoloxía é a ciencia biolóxica que estuda as accións e propiedades dos fármacos nos organismos. Podemos definir fármaco como toda sustancia química utilizada no tratamento, a curación, a prevención ou o diagnóstico dunha enfermidade, ou para evitar a aparición dun proceso fisiolóxico non desexado. Os principais contidos da materia son: Introdución á farmacoloxía e á lexislación vixente. Uso Racional do medicamento. Farmacoeconomía. Principios xerais de acción de fármacos: farmacocinética (Vías de administración de medicamentos). Principios xerais de acción de fármacos: farmacodinámica (Acción e efectos). Factores fisiolóxicos e patolóxicos que condicionan a resposta aos fármacos. Deseño de fármacos e desenvolvemento de medicamentos. Reaccións adversas aos medicamentos. Estudos de toxicidade. Interacción de fármacos. Introdución á Farmacoloxía clínica (Produtos naturais, descrición grupos farmacolóxicos e fármacos de uso habitual, indicacións e contraindicaciónes).			

Competencias do título	
Código	Competencias do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Coñecer o deseño dos fármacos e o desenvolvemento dos medicamentos. Coñecer a toxicidade dos fármacos. Coñecer o uso da receita.	A76	B25 B36	C16
Coñecer e aplicar os principios de farmacocinética no uso e indicacións dos fármacos. Coñecer as vías de administración de medicamentos.	A75	B30	C16
Coñecer e aplicar os principios de farmacodinamia no uso e indicacións dos fármacos.	A75	B25 B30 B36	C16
Coñecer a acción, efectos, reaccións adversas e interaccións farmacolóxicas.	A75		
Coñecer e describir os distintos grupos farmacolóxicos. Fármacos de uso habitual, indicacións e contraindicacións. Coñecer os produtos naturais de utilización terapéutica.	A75	B24 B25 B30 B36	C16

Contidos

Temas	Subtemas
Introdución á Farmacoloxía e lexislación vixente.	1. Introdución á Farmacoloxía. 2. Lexislación vixente. 3. Desenvolvemento e comercialización dos medicamentos. 4. Prescrición e uso de medicamentos. Receita. 5. Uso racional de medicamentos. 6. Información e selección de medicamentos. 7. A avaliación económica da utilización de medicamentos. Tipos de estudos farmacoeconómicos.
Principios xerais de acción de fármacos: farmacocinética (Vías de administración de medicamentos).	8. Absorción de fármacos. 9. Distribución de fármacos. 10. Biotransformación de fármacos: Metabolismo e Eliminación.
Principios xerais de acción de fármacos: farmacodinámica (Acción e efectos).	11. Interaccións fármaco-receptor. 12. Mecanismos moleculares de acción.
Factores fisiolóxicos e patolóxicos que condicionan a resposta aos fármacos.	13. Factores fisiolóxicos que condicionan a resposta a fármacos. 14. Factores patolóxicos que condicionan a resposta a fármacos.
Deseño de fármacos e desenvolvemento de medicamentos. Reaccións adversas aos medicamentos. Estudos de toxicidade.	15. Reaccións adversas aos medicamentos. 16. Ensaio clínico controlado. 17. Farmacovixilancia.
Interaccións farmacolóxicas.	18. Interacción de fármacos. 19. Anamnesis farmacolóxica.
Introdución á Farmacoloxía clínica (Produtos naturais, descrición grupos farmacolóxicos e fármacos de uso habitual, indicacións e contraindicacións).	20. Produtos naturais de utilización terapéutica. 21. Descrición dos distintos grupos farmacolóxicos. 22. Fármacos de uso habitual, indicacións e contraindicacións.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A75 A76 B30 B36 C16	45	45	90
Obradoiro	A75 A76 B24 B25 B30 B36 C16	12	12	24
Solución de problemas	A75	3	3	6
Proba de resposta múltiple	A75 A76 B24 B30	1	25	26
Atención personalizada		4	0	4
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral e con medios audiovisuais dos temas que compoñen o programa da materia.
Obradoiro	Sesións sobre os temas expostos na sesión maxistral co fin de aclarar puntos craves e/ou dúbidas dos alumnos. Combinaranse diversas metodoloxías/probas (exposicións, simulacións, debates, solución de problemas, prácticas guiadas, casos clínicos, etc) a través do que o alumnado desenvolve tarefas eminentemente prácticas sobre un tema específico, co apoio e supervisión do profesorado
Solución de problemas	Cálculo de dose, cambio de unidades e outros problemas de farmacocinética e farmacodinámica.
Proba de resposta múltiple	50 preguntas con 5 respostas das cales só unha é correcta. As preguntas incorrectas restarán 1/3 do seu valor.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral Obradoiro	Durante as sesións maxistrais poderanse expor as dúbidas que xurdan. Posteriormente e vía correo electrónico tamén se poden expor dúbidas sobre os temas expostos en clase. Haberá un chat en moodle para plantear as dúbidas. Durante os talleres realizarase atención personalizada para resolver as dúbidas e problemas que lle xurdan ao alumno.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Solución de problemas	A75	A avaliación dos problemas realizarase mediante un test de 10 problemas no campus virtual unha vez finalizados os seminarios de problemas.	5
Proba de resposta múltiple	A75 A76 B24 B30	O alumno deberá realizar unha proba de 50 preguntas tipo test con resposta múltiple, unha correcta de entre 5 posibles. As preguntas incorrectas restarán 1/3 do seu valor. Para aprobar a asignatura é necesario ter 25 preguntas correctas unha vez aplicado o criterio de penalización. É necesario obter un aprobado no exame para poder aprobar a materia. As respostas serán avaliadas unicamente na plataforma do campus virtual.	70
Obradoiro	A75 A76 B24 B25 B30 B36 C16	Avaliarase en función da participación do alumno e realización das actividades a realizar nos seminarios. Na proba de opción múltiple, incluírase 5 preguntas da materia que se vexan nos obradoiros.	25

Observacións avaliación

O sistema de cualificacións exprésase mediante cualificación numérica de acordo co establecido no art. 5 do Real Decreto 1125/2003 de 5 de setembro (BOE 18 de setembro), polo que se establece o sistema europeo de créditos e o sistema de cualificacións nas titulacións universitarias de carácter oficial e validez en todo o territorio nacional. Sistema de cualificacións: 0-4.9=Suspense, 5-6.9=Aprobado, 7-8.9=Notable, 9-10=Sobresaliente, 9-10 Matrícula de Honra (Graciable). Outorgárase Matrícula de Honra Graciable, ao alumno coa maior puntuación global sempre que sexa maior de 9. No caso de que o número de matrículas que se poidan outorgar sexa menor que o número de alumnos coa maior puntuación global, outorgárase matrícula de honra a aqueles alumnos coa maior nota no exame. Se continua sendo menor o número de matrículas de honra que se poden outorgar terase en conta a nota dos talleres nos que se realizaban presentacións orais.

É

necesario obter un 5 na proba de resposta múltiple para que se poda sumar o porcentaxe de obradoiro e solución de problemas. É dicir, é necesario ter 25 preguntas correctas de 50 unha vez aplicados os criterios de penalización (cada pregunta incorrecta desconta 1/3 do seu valor). No caso de que se elimine algunha pregunta, o aprobado corresponde ao 50% das respostas correctas do total.

Se

o alumno non alcanza o aprobado na proba de resposta múltiple, a nota final da asignatura será a da proba de resposta múltiple.

Alumnos con matrícula tempo parcial (deben mandar e-mail ao profesor indicando a súa situación ao principio do curso), alumnos SICUE/ERASMUS e dispensa académica: a avaliación dos talleres realízase pola entrega dos exercicios expostos en cada taller na plataforma do campus virtual. A avaliación da solución de problemas será acordada co o alumno en dúas posibles datas. A avaliación da proba de resposta múltiple realízase seguindo as indicacións desta guía. Alumnos con segunda oportunidade e segunda matrícula e posteriores (deben mandar e-mail ao profesor indicando a súa situación ao principio do curso): A avaliación dos talleres e solución de problemas poderase manter da matrícula anterior. Tódolos alumnos terán que facer nalgúnha convocatoria a solución de problemas e os talleres. Poderase subir a nota volvendo realizar os exercicios expostos nos talleres nesa matrícula. A avaliación da proba de resposta múltiple realízase seguindo as indicacións desta guía. Considerarase non presentado: aquel alumno que entregue menos do 50% dos exercicios expostos no taller e non asista ao exame final.

A

realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspense na convocatoria en que se cometa: o/a estudante será cualificado con ?suspense? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Fontes de información

Bibliografía básica	1. Rang HP, Dale MM, Ritter JM, Flower RJ. Farmacología. 7ª ed. Madrid: Elsevier, 2012. 2. Flórez J. Farmacología Humana. 5ª ed. Barcelona: Masson, 2008. 3. Lorenzo-Velázquez B, Lorenzo Fernández P. Farmacología básica y clínica. 18ª ed. Madrid: Médica Panamericana, 2013. 4. Goodman y Gilman. Las bases farmacológicas de la terapéutica. 11 edición. Editorial Panamericana, 2006. 5. Martindale JF. The extraPharmacopoeia. The Pharmaceutical Press. 31 edición. 1996. 6. Goodman & Gilman. Las Bases Farmacológicas De La Terapéutica. 13 edición. McGraw Hill.
Bibliografía complementaria	1. Gómez Ortiz, Santiago y Gómez Facundo, Santiago. Guía farmacológica de utilización en podología. Consejo General de Colegios Oficiales de Podólogos. Barcelona: Nexus Médica Editores S.L. 2016. 2. J. Ignacio de Ahumada Vázquez, M.ª Luisa Santana Falcón, José S. Serrano Molina. Ignacio de. Farmacología práctica para las diplomaturas en ciencias de la salud: (enfermería, fisioterapia, podología): con autoevaluación. Madrid : Díaz de Santos, 2002.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía xeral/750G02103

Fisioloxía Humana/750G02101

Microbioloxía e parasitoloxía /750G02107

Patoloxía Xeral Aplicada en Podoloxía /750G02102

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Prácticum I/750G02134

Terapéutica Farmacolóxica/750G02122

Observacións

Na entrega de traballos recoméndase a os alumnos que o presenten en pdf no campus virtual. Os alumnos deben estar claros que a aplicación da normativa UDC sobre as situacións de plaxio será revisada polo profesorado.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías